

V tem slučaju pride tedaj nam Slovencom ta skušnja na pomoč, da ta način je neveljaven. Način zedinjenja bode slitek, da ne rabim zlokobne besede „mešanje“. Kurelac, ki je gotovo veljak, kar se jezikoslovja tiče, pravi v svoji knjigi: „Recimo koju“, da tako sličenje sorodnih razrečij v jedni književni jezik ni nobena nova teorija, ampak da jezikoslovna povestnica že pozna slične dogodjaje. Meni se dozdeva, da izpeljatev teorije je samo še „eine frage der Zeit“.

Dalje govori darovnica, da je potreba, da se „naprije povuku braća Slovenci u kolo srbsko-hrvatske književnosti, kojim bi se tim obezbjedio narodni život i napredak, a nam Hrvatim i Srbijem nabavila liepa kita umnih suposlenikah“. Kdo izmed nas Slovencev ne bi bil gosp. Štrosmajer-ju za te besede na veke zahvalen! Njih važnost bodo še le naši unuki dostojno ceniti in prav čislati mogli, kadar bodo že sad prirodile. Za našo cenitev so še preblizo. Najprej tedaj moramo mi Slovenci v kolo stopiti, ako si hočemo drugač narodni život in narodni napredak zagotoviti. Še le za nami pride red na Bugare. Takih besed, očitno moramo reči, do sedaj nismo bili vajeni slišati iz Hrvatske.

„Vednost je moč“ — ta pregovor od dne do dne več, silno moč dobiva. Kar velja od poedinega človeka, to se dá skor zmiraj potegniti tudi na celi narod. Naše do sedaj zvezane duševne moči moramo razvezati in njih delovanje na tisto stran obrniti, od ktere nam največa nevarnost preti. Do sedaj nismo imeli nobene visoke šole, v kateri bi se bila naša mladež — naša bodočnost — na narodni podlagi izobraževala.

V Zagrebu jo bomo vprihodnje dobili.

Kako pa se bomo najbolj hvaležne storili za to dobroto proti njenemu utemeljitelju? Mislím, da najbolj tako, ako bomo našo mladež, ki smo jo do sedaj na druge vseučilišča pošiljali, mnogobrojno vprihodnje v Zagreb pošiljali. Tukaj bo naša mladina priliko imela se soznati z verlo mladino hrvatsko-serbsko, se ž njo sprijatila, pobratila. In Sotla in Kolpa, ki ste se v tečaji stoletij razširile v široki razdruživi ocean med Slovenci in Hrvati, bote vezale in ne več razdelovale.

Se vé, da še bo Ljubljana veliko vode v Savo izlila, pred ko se bo jugoslavenska akademija v Zagrebu odperla; al temelj je vendar-le že položen! Med tem se moramo pa mi Slovenci pripravljati. Naša mladež, kakor se je dosedaj v naših šolah izšolovala, ne bila bi sposobna za uspešno obiskovanje národne akademije; naš osmošolec, ki razun svojega maternega jezika ne zná nobenega drugega jugoslavenskega, kaj bi nek na zagrebški akademii počel, kjer se bo vse le v hrvatsko-serbskem književniku učilo? Mladež našo moramo tedaj za uspešno udeležbo národne akademije usposobiti. *) In sopet sem na tisti snop naletel, ktereга smo že toliko mlatili, pa vendar še zernca iz njega ne izmlatili, namreč prestrojenje našega šolstva po narodnem kroji!

H koncu še nekaj. Odbor, ki bo to stvar v roke vzel, in v katerem bo morebiti tudi kdo od naših ljudi sedel, še ni sestavljen. Nadjati se je pa, da se bo v kratkem postavil. Po vsi priliki bo njegovo prvo delo to, da bo razposlal poziv na vse jugoslovanske narode za dnarno podporo, zakaj akademija znanosti se ne ustanovi s nekolikimi tisuči. Kadar bote tedaj, Slovenci, takošen poziv dobili, ne gledajte na nekoliko goldinarjev, ampak odprite na široko svojo mošnjico. Saj je to, kar za šolo, za omiko darujemo, ravno tak zaslužek pred Bogom, kakor da bi to

*) Poslednje „Novice“ so nam iz Ljubljane prinesle veselo novice, da tudi na naši gimnazii se bode vprihodnje učila hrvatsčina in serbsčina in da po takem bo naša mladina tisto stopnjo v znanje jugoslavenskih jezikov storila, ki je, zastran ilirščine, ako se ne motimo, že leta 1849 ali 1850 v organizaciji naši gimnazii po ministerskem ukazu predpisana bila, pa žalibog! le na papirji dosihmal ostala! Vred.

materi cerkvi dali, ktera terja, da ne zakopamo talentov, ki nam jih je Stvarnik podaril. Bog!

V Zagrebu.

Nove pesmi.

Glasi Gorenski se zovejo napevi, ki jih je za klavir ravnokar na svetlo dal gosp. Andrej Vavken, učnik v Cerkljah, zloživši jih večidel na besede Puharjeve in Praprotnikove tako dobro izbrane, da jim je res po pravici na čelo napisal:

Zapojem rad mile, poštene,
Iz mladega, blaz'ga sercá;
Negnusne, ošabne nobene
Mi v strunice serce ne dá.

Lovro Toman.

Pesmi, ki jih imamo tu presoditi, so do ene dvoglasne ali čveteroglasne; tedaj je njih presovanje nekako težje in prav natanko še le tedaj mogoče, ko se bodo v zboru (koru) pele. Al kar se more doseči na klaviru — in glavni duh pesem se vendar dá razumeti — moramo jih prav prav pohvaliti. Razun enoglasne „Mlin“, ki je tudi mična, čeravno ne tako kot druge in svojemu napisu menda prav ne odgovarja, so vse tako polnoglasne, melodične, da bode mnogotera globoko segla v serce slušavcom. Nam najbolj dopada dvopev: „Poziv Gorencom“; tako je mičen, da ga le ginjenega serca moreš slišati. Prav v duhu svojega napisa je zložena poslednja „Otožnica“ po ranjkem gosp. Kamilu Mašek-u, ki bo njegovim prijateljem in učencem pri petji solzice vabila v oči. Kar se tiče izvirnosti Vavken-ovih pesem, po našem so znanji celó nove in ne spominjajo na do sedaj znane motive; ena je že naznanovana kot nemška po nemškem tekstu „Wie schön ist das ländliche Leben“.

Živo tedaj moramo priporočati ta lepi dar vsem ljubiteljem domačega petja. Na prodaj so „Glasi Gorenski“ v bukvarnici Lercherjevi po 50 krajc. pa tudi po drugih slovenskih mestih.

Pomlad in jesen.

Dvakrat v letu

Serce kipí mi:

Kadar zeleni kras

Krije zemlji obraz,

Cvetice, hrib in log

Kinčajo vse okrog;

Slavčkov poslušá spev

V gaji mladenč vesel.

Mladi čas

Zemlje kras,

Ti si ljubezni

Mileni čas!

Še enkrat v letu

Serce kipí mi:

Jesen ko blagoslov

Trosi po zemlji nov,

Milo ko sad zori,

Grojdje sladko žari,

Bliža se zime mraz,

Skerb za prihodnji čas.

Jesen ti

Polna si,

Daš nam prijatlov

Svete darí!

J. Severjev.

Novice iz deželnih zborov.

Ozir na deželne zборе po Slovenskem.

Iz Hervaške 4. maja. C-v. — Prežali smo Slovenci neizrečeno radovedno po novicah, ktere so nam dohajale iz deželnih zborov v Ljubljani, Gorici, Gradcu, Celovcu in Poreču. V Ljubljani se je, in saj nekoliko tudi v Gorici skazala pravica slovenskemu jeziku, v Celovcu se ni ne živa duša oglasila, da tudi na Koroškem bivajo Slovenci; v Gradcu tudi ni bilo dosti bolje, in v Poreču je bila pravica Slovencom celó poteptana. Štarski Slovenci so se zlo opekli pri volitvah, ne enega poslanca si niso izvolili, ki bi ga bila dosihmal volja, jih možko zastopati. Edini gosp. Herman, rojeni Nemec, izvoljen od kmetov ptujske in rogaške okolice, je spregovoril besedo, in nasvetoval saj to trohico — pa koliko je to! — naj bi se cesarski diplom tudi v slovenskem jeziku shranil v deželnem arhivu, upiraje se, da so ga Slovenci poslali v zbor, da je tedaj njegova dolžnost, jim delati po volji;